Д. А. Доўгаль,
старшы выкладчык Магілёўскага
дзяржаўнага універсітэта імя А. А. Куляшова

ВЫНІКОВЫ ТЭСТ ПА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

(XII клас, паглыблены ўзровень)

ЧАСТКА А

Падкрэсліце правільны адказ — «так» або «не».

A1	«Адвечная песня» Янкі Купалы — гэта драматычная паэма	так/не
A2	«Мой бацька, дзед, прадзед, прапрадзед, прапрапра... і г. д. — усе былі мужыкамі» — гэтыя словы належаць Самсону Самасую	так/не
A3	Пімен Панчанка — прадстаўнік заходнебеларускай літаратуры	так/не
A4	Аповесць «Знак бяды» — твор літаратуры сімвалізму	так/не
A5	«Суцэльны ланцуг супастаўленняў і пераходаў "вялікага" часу космасу і прыроды. А побач — вобразы "прыватнага" чалавечага часу з яго імкненнем спыніць няўлоўны момант і міг...» — гэта выказванне Р. Бярозкіна характарызуе творчасць А. Куляшова	так/не
A6	Тэорыя бесканфліктнасці — адзнака літаратуры сацыялістычнага рэалізму	так/не
A7	Уладзімір Караткевіч з'яўляецца лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі Беларусі	так/не
A8	П'еса Кандрата Крапівы «Брама неўміручасці» — мастацкі маніфест тэатра абсурду	так/не
A9	Максім Танк — майстар беларускага верлібра	так/не
A10	Якуб Колас і Паўло Тычына займаліся ўзаемаперакладам	так/не

ЧАСТКА Б

Выберыце і падкрэсліце адзін з чатырох прапанаваных варыянтаў адказу.

Б1. Якое з літаратурных аб'яднанняў не існавала ў 20-ыя гады XX стагоддзя?

«Маладняк», «Тутэйшыя», «Узвышша», «Полымя».

Б2. Хто з наступных паэтаў ураджэнец Магілёўшчыны?

Максім Танк, Пімен Панчанка, Аркадзь Куляшоў, Пятрусь Броўка.

Б3. Верш М. Багдановіча «Жывеш не вечна, чалавек...» уваходзіць у наступны цыкл зборніка «Вянок»:

«Старая Беларусь», «Думы», «Згукі Бацькаўшчыны», «Места».

Б4. Які з твораў прэзентуе еўрапейскую літаратуру «згубленага пакалення»?

Ф. Кафка. «Ператварэнне»; М. Гарэцкі. «На імперыялістычнай вайне»; Э. Хемінгуэй. «Стары і мора»; А. дэ Сент-Экзюперы. «Планета людзей».

Б5. Паняцце «раман-народ» А. Адамовіч выкарыстаў, характарызуючы:

раман К. Чорнага «Пошукі будучыні», «Палескую хроніку» І. Мележа, трылогію Я. Коласа «На ростанях», раман М. Зарэцкага «Вязьмо».

Б6. На карце літаратурнай тапанімікі беларускага прыгожага пісьменства адсутнічае:

вёска Ніжнія Байдуны, мястэчка Шапятоўка, вёска Цельшына, вёска Стары Улас.

Б7. Які з названых твораў нашай літаратуры не быў экранізаваны?

«Знак бяды», «Каласы пад сярпом тваім», «Людзі на балоце», «Раскіданае гняздо».

Б8. Якая з названых аповесцей не ўваходзіць у пенталогію І. Шамякіна «Трывожнае шчасце»?

«Непаўторная вясна», «Пошукі сустрэчы», «Завеі, снежань», «Агонь і снег».

Б9. У якой з прыведзеных пар нісьменнікаў супадаюць гады і нараджэння, і смерці?

Быкаў — Сартр, Мележ — Мілаш, Караткевіч — Чапек, Чорны — Сент-Экзюперы.

Б10. «Край беларускі — лясісты і балоцісты. Вось нам і трэба стварыць паэзію лесу, паэзію дрыгвы. Украінская стыхія — стэп, у нас наша стыхія — лес і балота. Тут ёсць свая адменная краса, адменная рытміка, адменны чар. Трэба іх падгледзець, знайсці і вынесці на шырокі свет...»

Гэта перакананне Якуба Коласа, Максіма Багдановіча, Язэпа Пушчы, Івана Мележа.

ЧАСТКА В

Запішыце на месцы пропуску правільны адказ.

В1. «Уласна кажучы, мне трэба было б так і застацца кавалерам. Так было б сумленна. Таму што я любіў у жыцці толькі адну жанчыну, Беларусь» — дзённікавы запіс (чый?) ______________________.

В2. У. Жылка, Б. Мікуліч, М. Стральцоў, Я. Міклашэўскі прысвяцілі гэтаму чалавеку свае творы ________________.

В3. Расстаўце творы В. Быкава ў парадку іх нанісання:

___ «Знак бяды»; ___ «Сцяна»; ___ «Жураўліны крык»; ___ «Сотнікаў».

В4. Хто з беларускіх пісьменнікаў так гаварыў пра сябе і сваю творчасць: «А ты, бывае, сумна ці раздражнёна думаеш пра сябе, што вось дарма ўшчаміўся недзе паміж прозай і паэзіяй...»? ______________________

В5. Гэта газета дала найменне цэламу перыяду ў развіцці беларускай літаратуры XX стагоддзя: ______________________.

В6. «Паэт выкарыстоўваў шэраг слоў, што пазней пашырыліся ў літаратурным ужытку: *агораць, апантаны, ашчаперыць, водар, дойлід, збочыць, знічка, імклівасць, наканаваны, нелюдзь, непрыдатны, талака, удубальт* і інш. Яму належыць вялікая роля ў замацаванні гэтых слоў у якасці нормы літаратурнай мовы. Яркія, запамінальныя словы-вобразы *шумлівазвонны, ліставея, небазор, арлінавокі, арфазвонны, нябеснакрылы, смуткаглязды, яснавейнасць* і іншыя захавалі водар свежасці». Каго характарызуюць гэтыя словы? ______________________.

В7. Спалучэнне «высокіх» і «нізкіх» жанравых формаў, сумяшчэнне філасафічнасці з займальнасцю, прынцып літаратурнай гульні, цытацыя — характэрныя рысы ______________________.

В8. Гэта падзея выклікала ўзнікненне такіх твораў, як «Злая зорка» І. Шамякіна, «Львы» І. Пташнікава, «Бабчын» М. Мятліцкага: ______________________.

В9. Версэт, пункцір, зном, вершаказ — жанры-наватворы (чые?)______________________.

В10. Гэты чалавек зрабіў для ўкраінскай літаратуры тое ж, што для беларускай зрабілі Б. Тарашкевіч, П. Бітэль, Я. Семяжон:______________________.

Адказы

А1. Так	Б1. «Тутэйшыя»	В1. Уладзіміра Караткевіча
А2. Так	Б2. Аркадзь Куляшоў	В2. Максіму Багдановічу
А3. Не	Б3. «Думы»	В3. «Жураўліны крык», «Сотнікаў», «Знак бяды», «Сцяна»
А4. Не	Б4. М. Гарэцкі. «На імперыялістычнай вайне»	В4. Янка Брыль
А5. Так	Б5. «Палескую хроніку» І. Мележа	В5. «Наша ніва»
А6. Так	Б6. Вёска Стары Улас	В6. Уладзіміра Дубоўку
А7. Так	Б7. «Каласы пад сярпом тваім»	В7. Постмадэрнізму
А8. Не	Б8. «Завеі, снежань»	В8. Чарнобыльская катастрофа
А9. Так	Б9. Чорны — Сент-Экзюперы	В9. Алеся Разанава
А10. Так	Б10. Максіма Багдановіча	В10. Максім Рыльскі (пераклаў «Пана Тадэвуша»)

Электронный архив библиотеки МГУ имени А.А. Кулешова

Правільны адказ на кожнае пытанне часткі А ацэньваецца двума баламі, часткі Б — трыма, часткі В — пяццю баламі. Такім чынам, максімальная сума балаў за выкананне тэста — 100.

Колькасць балаў	Адзнака
100—91	10
90—81	9
80—71	8
70—61	7
60—51	6
50—41	5
40—31	4
30—21	3
20—11	2
10—1	1

Электронный архив библиотеки МГУ имени А.А. Кулешова